



muaLLIMOva HUTBa

LJUBAV I OPSESIJA

Fikret BAJRIĆ

Kada bi se zapitali: da li me moj Gospodar, Allah voli? Svi bi mi, intimno, poželjeli da smo u onoj časnoj skupini gdje su njegovi miljenici, odabranici. No, naš dragi Allah dž. š., naređuje svom miljeniku, voljeniku (حبيب الله) Muhammedu, s.a.w.s., da nas obavijesti na koji način da nas On lično zavoli? Pa se kaže u Kur'anu a. š., :

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ
„Reci (Muhammede) : „Ako vi volite Allaha, slijedite mene pa će i vas Allah voljeti i oprostiti vam grijehe vaše. Allah prašta i milostiv je“. (Ali Imran 31.)

Iz gornjeg ajeta razumijevamo da ako želimo biti voljeni od strane Allaha dž. š., mi trebamo, bespogovorno, slijediti primjer čovjeka, Muhammeda, s.a.w.s., koji je Allahu dž.š. toliko mio da je za njega kazao

لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ لَمَّا خَلَقْتَ الْاَفْلَاكَ
„Da tebe (Muhammede) ne naumih stvoriti ni Univerzuma stvorio ne bih“

Dalje se u ovom kur'anskom ajetu kaže da će Allah dž. š., onima koje On zavoli oprostiti grijehe što je i normalna posljedica ljubavi jer i mi kada nekoga jako volimo lahko okabulimo njegove ili njene propuste i mahane. Zato blago li onima koje Allah zavoli...

Pa ipak, „ljudi k'o ljudi“ poneki kafiri ili mušrici, poneki munafici, džahili, griješnici, slabići... ponekad malodušni, brzopleti i uvijek skloni da pravdaju nedjela svoja, opsihre se ljubavljaju prema raznim, prolaznim, stvarima i stanjima i tako istroše svoj dunjalučki život, svoju jedinu šansu za vječni ahiret, uzalud. Sam Allah se tome čudi i začuđeno pita, ibreta radi:

كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ ﴿٥٠﴾ وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ
„Pa zar da se vi na račun Ahireta vječnog zaljubite u Dunjaluk prolazni!“ (El-Qijameh 20, 21)

Međutim, vjernici, poznavaoци pravih vrijednosti kao i Ibrahim a. s., kada je rekao: „ne, ja ne volim prolazno“, usmjeravaju svoje ljubavne težnje vječnim stvarima i stanjima i, osim koliko je to potrebno, ne bačkaju se oni puno oko dunjaluka.

* Fikret Bajrić, imam, hatib i muallim u džematu Donje Moštre, Visoko

Znaju oni da je ovaj svijet samo sredstvo a ne cilj. Dobro su oni shvatili poruku Allaha miljenika, s.a.w.s., gdje on kaže: „I voli koga god hoćeš, ali, doista ćeš se s njim rastati“. Oni su ovdje stranci, putnici svome vječnom domu, svome smiraju. Zato oni, čak još žešće, vole Allaha dž. š., i još više nego što oni (za)ostali vole svoje idole zamotane u ruho prolaznosti. Na tu nas činjenicu upućuje Allah sa tvrdnjom u Kur'anu a. š., :

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ
 كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ
 „Ima ljudi koji uzimaju idole kao božanstva svoja i umjesto Allaha vole ih kao što se Allah voli. Ali vjernici ipak, puno, puno više Allaha vole.“ (El-Beqareh 165)

Muhammed Pejgamberu, s.a.w.s., mušrići nudiše ogroman imetak da se okane islama i poziva u vjeru no, iznenadiše se kad im on bez kolebanja odgovori :

„Kada bi mi dali samo Sunce u desnu a Mjesec u lijevu ruku odustao ne bih“.

Usljedilo je zaprepaštenje: pa zar se takva ponuda može odbiti?! To se jednostavno nije moglo uklopiti u mjerice njihovih mentalnih kapaciteta. Opsesivna ljubav prema imetku preplavila je, uopće, i poslednje mogućnosti njihovog zdravog rezonovanja. Za njih Allah dž.š., kaže:

وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا
 „I imetak vole ljubavljivo opsesivnom“ (El-Fedžr 20)

Misle li na smrt, na odgovornost?! Misle li, možda, da će ih imetak vječnim učiniti?!

الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ
 „Onaj koji zgrće imetak pažljivo ga prebrojavajući misleći da će ga on vječnim učiniti“ (El-Humezeh 2-3.)

Posljedice tako ogromne ljubavne opsesije prema kapitalu, dakle moći jest jednako karijeri danas su vidljive na svakom koraku do te mjere da čak zaziru u ekološke sfere tj. poremećenosti prirodnih odnosa na globalnom nivou, a da ne govorimo o užasnim posljedicama, kako na individualnom, tako i na društvenom planu.

S. H. Nasr lijepo je primijetio, kritikujući vanbračni život, da je odnos današnjeg čovjeka prema prirodi isti kao muškarca prema ženi – ljubav bez obaveza uopće, na sve ovo Allah je davno ukazao riječima:

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تَفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا
 نَحْنُ مُصْلِحُونَ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِنْ لَا
 يَشْعُرُونَ

„I kada im se kaže: nereda na Zemlji ne činite! Oni odgovore: „Ne, ne mi samo red uspostavljamo.“ Ali doista oni Zemlju uneređuju a da toga ni svjesni nisu.“ (El-Beqara 11-12.)

Ovu hutbu ću zaključiti sa otvorenim pitanjima svima nama:

- Gdje smo mi svi ponaosob u kontekstu Božije ljubavi?
- Preferiramo li u svom životu dunjaluk ili ahiret?
- Prepoznamo li prave životne vrijednosti?
- Robujemo li prolaznom i prohtjevima svojim?
- Jeli nam ovaj život sredstvo ili cilj?
- Radimo li da bi živjeli ili živimo da bi radili?

O HUTBI:

Nije jasno da li je zahvala i salavat izrečen na arapskom jeziku pa je u tekstu hutbe izostavljen bosanski prijevod. Bilo bi bolje i govorniku i slušateljima da je tekst zahvale i salavata izrečen i na jeziku koji naši ljudi razumiju. Ta praksa je lijepa i korisna jer slušateljima hutbe omogućuje razumijevanje važnih dijelova ovog ibadeta.

Počinjući hutbu pitanjem hatib je, vjerovatno, namjeravao skrenuti pažnju na važnost teme o kojoj govori. Nisam baš siguran da je u tome uspio u nastavku teksta hutbe. Pogotovo se to može kazati za dio hutbe u kojoj se naša zemaljska, ovosvjetska, ljudska ljubav uspoređuje sa ljubavlju Stvoritelja svjetova. Ovdje je usporedba nespretno napravljena, iako, možda, iz najboljih namjera. Hatib je, htijući približiti ljudima oprost grijeha kao posljedicu ljubavi, uspoređio neuporedivo. Ljubav Uzvišenog se ne bi trebala uspoređivati sa običnom ljudskom, osim kada to imamo u tekstu koji nam tradicija izričito nudi.

Imam dojam da se radi o hatibu koji bi morao poraditi na stilu. To zaključujem na osnovi upotrebe nekih pojmova čije je smještanje i redosljed sasvim neadekvatan i, čak u nekim slučajevima pogrešan. Kao primjer navodim... Zato oni, čak još žešće, vole Allaha. Bilo bi bolje i ispravnije kazati jače, snažnije nego žešće. Jer ljubav i žestina baš i ne idu zajedno. Ili možda idu, ali ne bi trebali ići na hutbi ili u tekstu hutbe.

Hatib se nije bavio jednom temom razrađujući je šire i jasnije, nego je poredao nekoliko pitanja bez adekvatnih odgovora. Iako bi se iz naslova dalo zaključiti da je tema jasna, ipak se u razradi otišlo široko zahvatajući samo u natuknicama više tema i pitanja. Od ljubavi, kao temeljnoj postavci hutbe, hatib se udaljio prema ekologiji. Time nije isprpljena mogućnost dobre, temeljite razrade osnovne teme hutbe, niti je pak u nastavku valjano obrađena druga tema i drugo pitanje.

Iako neuobičajena završnica hutbe djeluje efektno na slušatelje ili se, barem, to željelo postići. Postavljanjem pitanja hatib je htio vjernike ostaviti pod dojmom da, i nakon hutbe, razmišljaju o njenim porukama. Ali, bolje bi bilo da se na kraju ipak obratio Uzvišenom sa dovom i molbom da u srca vjernika usadi ljubav prema Njemu i Njegovom Poslaniku, te da je umjesto prijekora ljudima podgrijavao nadu u Božiju milost. Taj završni dio hutbe je vrlo važan i ne bi ga trebalo zapostavljati. "Da nas Allah uputi..." i slični načini završetka hutbe imaju i trebaju imati svoje mjesto prilikom obavljanja ove sedmične dužnosti muslimana. Još ako znamo da Uzvišeni voli one koji ga mole i poziva ljude da ga mole. To bi trebalo iskoristiti znajući i Poslanikovu, a.s., preporuku da postoje trenutci za vrijeme džume namaza kada Allah, dž.š., prima dove.

Sam naslov hutbe Ljubav i opsesija mi je pomalo čudan. Sumnjam da većina slušatelja uopće zna šta je opsesija, a hatib se nije potrudio da to u tekstu hutbe objasni i približi onima koji ga slušaju. Bilo bi bolje da sebi ne zadajemo prevelike zadatke koje ne možemo ispuniti i realizirati.

Remzija PITIĆ

O HUTBI:

1. Naslov hutbe je neprecizan. Naslov treba biti: jasan i precizan. Džematlije iz samog naslova trebaju znati o čemu će biti riječ u hutbi. Ljubav i opsesija su dva opširna termina.
2. Kako je naslov neprecizan, tako se i u samom tekstu hutbe govori o nekoliko tema: ljubav prema Allahu, dž.š.; ljubav prema Muhammedu, s.a.w.s., ljubav prema dunjaluku, zatim odnos čovjeka prema prirodi.

Svaka od ovih tema treba biti hutba sama za sebe.

3. Nastojati ne koristiti strane riječi u hutbi. Džematlije su različitog nivoa obrazovanja.
4. Preporučio bih da se koristi prijevod značenja Kur'ana od Besima Korkuta, ili prof. dr. Enesa Karića. Razlog je jasan: to su bolji prijevodi od drugih. Izbjegavati samostalno prevoditi kur'anske ajete, ma koliko nam se činilo da dobro poznajemo arapski jezik.
5. Hatib je naveo sure i broj ajeta na kraju svakog prijevoda značenja. A, nije naveo ko prenosi hadis: "Lew lāke..." Potrebno je navesti i reći ko prenosi navedeni hadis.
6. Objasniti hadis koji bi džematlije mogli pogrešno razumjeti.

Naprimjer hatib navodi da je Allah, dž.š., rekao: **لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ لَمَّا خَلَقْتُ الْاَفْلَاكَ**

„Da tebe (Muhammede) ne naumih stvoriti, ni Univerzuma stvorio ne bih“.

Ovaj hadis je mevdū', to jest: izmišljen, lažan, apokrifan.

Neki su izmišljali hadis iz pobožnosti kako bi narod naveli na činjenje dobrih, ili ga odvrtili od grijehnih djela. Drugi su izmišljanjem i prenošenjem izmišljenih hadisa htjeli postići lični prestiž i ugled. Neke su rukovodili politički razlozi. Bilo je i onih koji su izmišljali i prenosili ovakve hadise iz mržnje prema islamu i muslimanima.

Izmišljen hadis je, prema stavu svih učenjaka, najgora kategorija hadisa. Ovakvu vrstu nije dopušteno prenositi, izuzev u slučaju kad se želi na isti ukazati. (Vidi: Et-Tirmizi, Ebu Isa, Tirmizijina zbirka hadisa = Tirmizijin Džami' – Sunen, prijevod i komentar Mahmut Karalić, Travnik, Elči Ibrahimpašina medresa, 1999, Knjiga prva, str. 40 - 44.

Allah, dž. kaže: "Džinne i ljude sam stvorio samo zato da mi se klanjaju." (Sūre Az-Zāriyāt, 56)

Allah, dž.š., je stvorio dunjaluk i sve što postoji da Njega Jedinog obožavamo, a ne zbog Muhammeda, s.a.w.s., ni zbog Nūha, ni Ibrāhīma, ni Isāa, ni Mūsā ,a.s., niti zbog bilo kojeg drugog poslanika, ni vjerovjesnika.

Vidi:<http://www.islam-qa.com/index.php?ln=ara&ds=qa&lv=browse&QR=23290&dgn=4>

7. Ne priliči reći: "Sam Allah se tome čudi i začuđeno pita..." Moglo se reći: Allah, dž.š., nas pita!

9. Prijevod ajeta: **وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا** glasi:

"I bogatstvo pretjerano volite." (Al-Fağr, 20), a ne u trećem licu množine, kako je navedeno.

hafiz Muhamed ČAJLAKOVIĆ

VOLIMO SE U IME ALLAHA, DŽ.Š., NE ZAVIDIMO JEDNI DRUGIMA I NE MRZIMO SE!

Rahman SKEJIĆ

Svaka hvala i zahvala pripadaju Uzvišenom Allahu, koji nas je dini-islamom obdario.

Salavat i selam na našeg miljenika i poslanika Muhammeda s.a.v.s koji nam je vjerno dostavio Allahovu uputu.

Neka je Božiji mir i spas na njegovu časnu porodicu i vjerne ashabe koji su mu vjeru islam pomagali širiti.

Molim Allaha dž.š. da svojom milošću obaspe naše vrle i plemenite šehide koji su svoje živote dali za odbranu dini-islama i naše domovine.

U suri En-Nisa (53. i 54. ajet) Allah dž.š. kaže: „Kad bi oni bilo kakav udio u vlasti imali, ljudima ne bi ništa dali.“(53. ajet),

„Ili bi ljudima na onome što im je Allah iz obilja svoga darovao zavijdjeli. A Mi smo Ibrahimovim potomcima Knjigu i mudrost dali, i carstvo im veliko darovali.“(54. ajet)

Vjera se manifestuje na više načina. Ona se potvrđuje implementacijom u svako-

dnevnom životu. Svi vidovi ibadeta koje vjernik praktikuje moraju imati traga u njegovom životu, ponašanju, u odnosu prema supruzi, djeci, u komunikaciji s braćom vjernicima. U odnosu muslimana sa vjernicima vjera dolazi do izražaja. Ovaj segment vjere trebali bismo pojmiti onako kako je to pojmió i preporučio cijelom čovječanstvu Poslanik a.s., kojeg slijedimo, barem tako tvrdimo. Da li uistinu to potvrđujemo svojom praksom, da li je ljubav prema bratu muslimanu samo puka teorija na našim jezicima ili smo zbilja pravi vjernici, pa i drugima želimo što želimo i sebi.

Dakle, ako nam je vjera u srcu i želimo da slijedimo Poslanika a.s. moramo to potvrditi i djelima. To će biti jasan dokaz našeg imana. Samo tada ćemo osjetiti slast imana. U tom kontekstu indikativne su riječi Poslanika a.s.: „Ko želi da osjeti slast imana neka voli čovjeka samo radi Allaha dž.š.“

U predaji koji prenosi Enes r.a., a bilježi Muslim stoji: „Bili smo kod Poslanika a.s. kada ustade jedan čovjek pustinjak i reče: ‘Poslaniče, kada će nastupiti sudnji dan?’ Bilo je vrijeme namaza, Poslanik a.s. usta da obavi namaz.

* Rahman Skejić, imam, hatib i muallim u džematu Novi Šeher, MIZ Maglaj

Nakon što je ga je obavio reče: 'Gdje je čovjek koji je pitao o Sudnjem danu?' Reče: 'Evo me.' Poslanik a.s. mu reče: 'Šta si pripremio za Sudnji dan?' Reče: 'Nisam pripremio puno posta, ali volim Allaha i Njegovog Poslanika.' Poslanik a.s. mu reče: 'Bit ćeš sa onim koga voliš.'

Vjernik ima pravo mrziti postupke drugoga koji nisu onakvi kako vjera traži, ali nema pravo da mrzi počinitelja. Zapravo, vjernik voli samo ono što Allah voli, a mrzi što Allah mrzi. Tako Ahmed bin Hanbel bilježi da je Bera bin Azib rekao: „Bili smo kod Allahovog Poslanika a.s. a on nam reče: 'Znate li šta je najveći stepen imana?' Rekli smo: 'Namaz.' On odgovori: 'Namaz je dobro djelo, ali nije.' Zatim smo spomenuli post, a Poslanik a.s. odgovori kao što je odgovorio prije. Pa smo nabrajali sve dok nismo spomenuli džihad, a Poslanik a.s. tada odgovori kao što je i prije toga odgovorio, te nakon toga reče: 'Najveći stepen imana je voljeti u ime Allaha i mrziti u ime Allaha.'“

Etika islama nas uči da ako ponekad dođe do nesuglasica među vjernicima, taj spor rješavamo u duhu osnovnih načela islama: da su čast, imetak i krv vjernika vjerniku zabranjena, jer je Allah dž.š. tako propisao.

Sjetimo se još riječi Poslanika a.s. kada je rekao: „Allah dž.š. će na Sudnjem danu, kada drugog hlada osim Njegovog ne bude imalo, staviti pod Svoj hlad sedam vrsta ljudi, a to su: pravedan vladar, mladić koji je odrastao u pokornosti Allahu, čovjek čije je srce bilo vezano za džamiju, dva čovjeka koja su se samo u ime Allaha voljela, čovjek koji se u samoći Allaha sjetio pa mu suza potekla, čovjek čija ljevica ne zna koliko udjeljuje desnica i čovjek kog je lijepa i ugledna žena pozvala na blud, a on rekao: 'Ja se Allaha bojim.'“

Koliko je zavidnost štetna za čovjeka na dunjaluku ali i ahiretu, vidimo iz predaje kada

Muavija b. Ebi Sufjan govori svome sinu: „Sine, dobro se čuvaj zavisti, jer će se ona odraziti prije na tebi nego na tvome neprijatelju,“ kao i predaji Fekiha, da mu se Allah smiluje koji kaže: „Nema ni jednog zla koje je štetnije od zavisti, jer zavidnika stigne pet nevolja prije nego što onoga kome se zavidi stigne ijedna.

- **Prvo** što zadesi zavidnika jeste neprekidna briga,
- **Drugo** je nevolja za koju neće biti nagrađen,
- **Treće** je pokudenost, koja nije pohvalna,
- **Četvrto** je Allahova srdžba na njega i
- **Peto** je zatvorenost vrata podrške.

Što se tiče teških posljedica koje zavidnost nosi sa sobom čujmo iz ovog hadisa, gdje Poslanik a.s. kaže: „Znajte da Allahove blagodati imaju neprijatelja.“ Prisutni upitaše: 'A ko su neprijatelji Allahovim blagodatima, Poslaniče?' On odgovori: 'Oni koji zavide ljudima na blagodatima kojima ih je Allah obasuo su neprijatelji Allahovim blagodatima.'“

Molim Uzvišenog Allaha da nas pomogne u borbi da od sebe odstranimo ovo opako svojstvo koje nas uništava na dunjaluku ali koje će i na ahretu poništiti naša dobra djela.

I na kraju ove hutbe braćo moja draga poručujem prvo sebi pa onda svima nama:

Budimo pravi vjernici. Neka se trag namaza vidi u našem životu.

Budimo jedinstveni, ne dijelimo se, ne svađajmo.

Volimo se međusobno onako kako su ashabi Muhammeda a.s. voljeli. Nije dovoljno da kažemo da nam je Allah u srcima, a da nam šejtan vlada situacijom.

Molim Uzvišenog Allaha dž.š. da nam stanje popravi i poveća bratsku ljubav. **AMIN**

O HUTBI:

1. Prema dostupnim informacijama hatib hutbu drži u džematu na selu. Tekst hutbe je primjeren slušateljstvu za kojeg možemo pretvotstaviti da nije, ili uglavnom nije, visoko obrazovana populacija. Ipak, tekst hutbe i njen sadržaj mogli bi biti zanimljivi i poučni i izvan sredine gdje hatib drži hutbu i gdje bi moglo biti i visoko obrazovanih slušatelja.

2. Zahvala Allahu dž.š. i salavat Poslaniku Njegovu su u prvom dijelu hutbe što je i obaveza, ali i uobičajena praksa. Spominjanje bosanskih šehida i traženje Božije milosti za njih je lijepa praksa koju bi trebalo razvijati i prakticirati u uvodnom dijelu hutbe. To je naš zavjet domovini, vjetri, časti i slobodi. Podsjećanje vjernika na njihovu žrtvu razvija naše pamćenje i podsjeća nas iznova na potrebu žrtve za univerzalne vrijednosti vjere, domovine, slobode i časti.

3. Odabir gore navedene teme za obradu kroz hutbu je dobar potez hatiba koji skreće pažnju na negativne strane naše svakodnevice i potrebu vraćanju zahtjevima islama - da sve što radimo bude u ime Boga. Voljeti ima smisla ako je u ime Boga, jer to je najveći stepen imana prema citiranom hadisu u hutbi. Inače, citate u hutbi hatib je vrlo vješto iskoristio da vjernicima predoči poruku koju je namjeravao uputiti.

4. Ono što bismo mogli navesti kao nedostatke ili manjkavosti hutbe je sljedeće:

- bolje bi, po našem skromnom mišljenju, bilo da se hatib držao jedne od tri teme u naslovu;
- prijelaz sa teme ljubav u ime Boga na temu zavisti i mržnje nije baš najsretnije urađen, iako se hatib trudio da to zaokruži u jednu cjelinu. Hutba, zapravo, tretira tri teme i to joj je najveći nedostatak. Istovremeno, prva tema u naslovu nije dovoljno razrađena i zaokružena.

- Navod da su čast, imetak i krv vjernika vjerniku zabranjeni reducira tu zabranu samo na vjernike, kao da se ljudi uopće, odnosno ljudski rod u cjelosti, ne tretiraju kroz temeljne vrijednosti islama. Sjetimo se samo poslanikovog govora na Oproštajnom hadžu ili brojnih citata Kur'ana u kojima se obraća ljudima općenito. Ovdje je ta univerzalna dimenzija nespretno zanemarena. To je česta pojava na našim hutbama i potpuno nepotrebno reduciranje univerzalnih poruka čovjeku. Hatibi bi se trebali kloniti reduciranja poruke, osim kada se izričito odnosi na jednu grupu ljudi.

- Iako je prelaz sa prve teme na drugu naoko neprimjetan, ipak se druga tema mržnja i zavist nepotrebno nadovezuje. Ovo je česta pojava na našim minberima kada se hatib rasplini u širinu govoreći o svemu i svačemu. Time se uzima mnogo vremena, a poruka ostaje nejasna i nedorečena.

Unatoč nekim nedostacima, gore navedenim, hutba je lijepo pripremljena, a njena poruka nije nedokučiva slušateljstvu. Hatib se potrudio da odradi svoj posao kvalitetno i u tome je, u dobroj mjeri, uspio.

Remzija PITIĆ

O HUTBI:

11. Naslov hutbe je preopširan. Tu se spominje: ljubav, ne zavidjeti, ne mrziti druge. Predefiniranjem naslova, izbacivanjem uvoda o ljubavi, poruka bi hutbe bila jasnija. Bilo je dovoljno nasloviti hutbu kratko, jasno i precizno: zavidnost.

2. Hatib na početku spominje zahvalu Allahu i Allahovu uputu, a zatim Božiji mir, da bi ponovo rekao: molim Allaha dž.š., Allahova uputa. Treba biti dosljedan, odnosno govoriti: Allah, Allahova, ili: Bog, božiji. Preporučujem: Allah, Allahova uputa i slično, jer je Allah vlastito Božije ime.

3. Hatib konstatira da se vjera potvrđuje implementacijom u svakodnevnom životu. Šta znači implementacija? Kako će džematlije to razumjeti? Implementacija je riječ latinskog porijekla, a znači: izvršavanje ugovora. Bolje je reći: primjenom, umjesto implementacijom. (Vidi: Ž. Domović, Š. Anić, N. Klaić, Rječnik stranih riječi, Evro, Beograd, str. 584.)

4. Nakon dove za šehide upućene Allahu, dž.š., navedena su dva ajeta iz sure En-Nisā'. Džematlije bi mogli zaključiti da se sadržaj navedenih ajeta odnosi na šehide.

5. Dio hutbe o ljubavi je suvišan i strši.

6. U drugom dijelu hutbe hatib govori o zavidnosti. Navedeni su ajeti i hadisi koji govore o temi. Ovdje hatib ne skreće s teme. To je veoma važno za bilo koji tekst, ili predavanje, a posebno za hutbu, da bi džematlije znale koja je tema hutbe.

7. Za pohvalu je što ovaj hatib koristi Prijevod značenja Kur'ana od Besima Korkuta.

8. Hatib navodi hadis: „Ko želi da osjeti slast imana neka voli čovjeka samo radi Allaha dž.š.“ Ali, ne navodi izvor ni za ovaj, ni za ostale navedene hadise.

Smatram da treba na kraju svakog navedenog hadisa navesti i izvor. Naprimjer: hadis bilježi Muslim, Buharija, itd.

hafiz Muhamed ČAJLAKOVIĆ

